

FAUNAFONDS

Regeling vaststelling beleidsregels schadevergoeding Faunafonds (van 14 maart 2002) Laatstelijk gewijzigd op 4 juni 2009.

No. FF/2009/130

HET BESTUUR VAN HET
FAUNAFONDS,

Besluit:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt
verstaan onder:

de wet: De Flora- en faunawet;

het bestuur: het bestuur van
het Faunafonds;

landbouw: akkerbouw,
weidebouw; veehouderij,
pluimveehouderij, tuinbouw -
daaronder begrepen fruitteelt
en het kweken van bomen,
bloemen en bloembollen - en
elke andere vorm van

bodemcultuur hier te lande;

bosbouw: bedrijfsmatige
bosbouw;

visserij: bedrijfsmatige visserij,
waaronder mosselteelt,
oesterteelt en viskwekerij;

taxateur: één voor een door
het bestuur van het
Faunafonds aangewezen
taxatiebureau werkzame
taxateur;

vollegrondsgroenteteelt: de
akkerbouwmatige teelt van
groentegewassen;

kwetsbaar gewas: de onder
'landbouw, bosbouw en
visserij' beschreven teelten,
met uitzondering van weide-,
hooi- of graszaadpercelen
waarvan het grasgewas
minimaal zes maanden oud is
en granen en graszaad in de
periode waarin het gewas
afrijpt.

§ 2. Verzoeken om een tegemoetkoming

Artikel 2

Het bestuur kan de
grondgebruiker op zijn
verzoek een tegemoetkoming
verlenen in door beschermde
inheemse diersoorten aan de

landbouw, de bosbouw of de
visserij aangerichte schade
met inachtneming van het
hierna bepaalde.

1. Een verzoek voor een
tegemoetkoming wordt bij het
Faunafonds ingediend op een
daartoe door het bestuur
vastgesteld formulier met
bijlagen.

2. Het verzoek moet door de
aanvrager per post worden
ingediend uiterlijk binnen 7
werkdagen, nadat deze de
schade, die door een
beschermde inheemse
diersoort is veroorzaakt, heeft
geconstateerd.

3. Schade welke niet binnen 7
werkdagen na constatering
door de verzoeker op het bij
lid 1 vermelde formulier met
bijlagen bij het Faunafonds is
ingediend, komt niet voor een
tegemoetkoming in
aanmerking. Een pro-forma
verzoek wordt niet beschouwd
als een verzoek voor een
tegemoetkoming.

Artikel 3

1. Het Faunafonds tekent de
datum van ontvangst van het
verzoek aan op het formulier
waarmee het verzoek is
ingediend en zendt de
aanvrager een bewijs van
ontvangst, waarin de datum
van ontvangst van het verzoek
is vermeld.

2. Indien het formulier onjuist
of onvolledig is ingevuld dan
wel indien de in het formulier
genoemde bijlagen ontbreken
dan wijst het Faunafonds de
aanvrager schriftelijk daarop
en stelt deze gedurende een
periode van tien werkdagen in
de gelegenheid de aanvraag
aan te vullen.

Artikel 4

1. Zodra het Faunafonds heeft
vastgesteld dat het formulier
volledig is ingevuld, door de
aanvrager is ondertekend en
van de voorgeschreven
bijlagen is voorzien, stelt het
Faunafonds daarvan een
dossier samen.

2. Indien een aanvrager, ook
nadat daarom is verzocht,
geen compleet verzoekschrift
en de daarbij behorende
bijlagen verstrekt, wordt het
verzoek verder niet in
behandeling genomen en

wordt daarvan mededeling
gedaan aan aanvrager.

§ 3 Taxatie van de schade

Artikel 5

1. De hoogte van de door één
of meer beschermde inheemse
diersoorten aangerichte
schade wordt, zodra
daaromtrent een definitief
oordeel kan worden gegeven,
door een aangewezen
taxateur getaxeerd.

2. De aanvrager zal het gewas,
de teelt of de producten,
waarop het verzoek voor een
tegemoetkoming betrekking
heeft, niet eerder oogsten dan
wel verkopen of anderszins
van zijn bedrijf afvoeren, dan
nadat de schade door een
taxateur definitief is
getaxeerd.

3. De taxateur stelt, met
inachtneming van de door het
bestuur vastgestelde
taxatierichtlijnen, van zijn
bevindingen een rapport
samen en ondertekent dat. De
eindverantwoordelijke
persoon van het bureau
waarvoor de taxateur
werkzaam is, parafeert het
taxatierapport voor interne
controle en zendt het
taxatierapport aan het
secretariaat van het
Faunafonds. Bij de eindtaxatie
overhandigt de taxateur het
formulier "bevestiging taxatie
grondgebruiker aan aanvrager
of deponeert het bedoelde
formulier in de brievenbus van
aanvrager. De aanvrager
wordt gedurende acht
werkdagen in de gelegenheid
gesteld opmerkingen op het
formulier 'bevestiging taxatie
grondgebruiker' bij het
secretariaat van het
Faunafonds kenbaar te maken.

1. Indien de aanvrager van de
in het vorige lid geboden
gelegenheid gebruik wenst te
maken, vermeldt hij zijn
opmerkingen in het daartoe
bestemde gedeelte van het
formulier en zendt het
formulier naar het secretariaat
van het Faunafonds.

2. De taxateur kan worden
gevraagd de reactie van de
aanvrager van commentaar te
voorzien. In dat geval zendt hij
dat commentaar zo spoedig
mogelijk naar het secretariaat

van het Faunafonds terug. Een afschrift van zijn commentaar zendt het Faunafonds aan de aanvrager.

§ 4. Beoordeling van het verzoek om een tegemoetkoming

Artikel 6

1. Uitsluitend voor schade veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdeel a en b van de wet genoemde soorten, welke door vraat, betreden, verontreiniging, graven, wroeten en vegen aan bedrijfsmatige landbouw, bosbouw of bedrijfsmatige visserij is veroorzaakt, kan het bestuur een tegemoetkoming verlenen.

2. Uitsluitend aanvragers die hun hoofdbestaan of een substantieel gedeelte van hun bestaan vinden of plegen te vinden in de landbouw, - waarvan dient te blijken doordat zij beschrijvingsbiljetten bestemd tot het doen van opgave van de landbouwkundige en technische gegevens van hun onderneming bij Dienst Regelingen hebben ingeleverd - de bosbouw of de visserij komen voor een tegemoetkoming in aanmerking.

3. De percelen, daaronder wateren begrepen, waarop schade is aangericht, dient de aanvrager op titel van eigendom, erfpacht, een door de grondkamer goedgekeurde of ter registratie ingezonden pachtovereenkomst, dan wel een schriftelijke gebruikersovereenkomst voor een periode langer dan 6 maanden, in gebruik te hebben voor de uitoefening van bedrijfsmatige landbouw, bosbouw of visserij.

Artikel 7

1. Het bestuur zal een tegemoetkoming, als bedoeld in artikel 2, slechts verlenen, indien en voor zover naar zijn oordeel de grondgebruiker de schade niet had kunnen voorkomen en beperken door het treffen van maatregelen of inspanningen waartoe hij naar

eisen van redelijkheid en billijkheid was gehouden.

2. Maatregelen of inspanningen ter voorkoming of beperkingen van schade, waarvan het bestuur meent dat deze naar eisen van redelijkheid en billijkheid door de grondgebruiker kunnen worden genomen zijn voor kwetsbare gewassen de inzet van zowel visuele en akoestische middelen in voldoende aantallen. In plaats van deze middelen kan ter bescherming van kwetsbare gewassen ook een deugdelijk raster worden geplaatst als de schade wordt aangericht door diersoorten die staan vermeld onder artikel 4, eerste lid, onder a, van de wet.

Voor overige gewassen kan worden volstaan met verjaging door menselijke aanwezigheid. Ter ondersteuning van deze verjaging dient een ontheffing als bedoeld in het derde lid, onder a, te worden aangevraagd. Indien een grondgebruiker in plaats van de hiervoor genoemde middelen ter voorkoming en beperking van schade een alternatief middel wil aanwenden, legt hij het gebruik van het middel vooraf schriftelijk voor aan het bestuur.

3. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2 veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid onderdeel a en b van de wet en waarvoor ingevolge artikel 68 van de wet een ontheffing kan worden verleend, wordt slechts toegekend indien:

a. de ontheffing op deugdelijke wijze is aangevraagd en op inhoudelijke gronden door de betreffende provincie is geweigerd;
b. de ontheffing is verleend en er ondanks dat daarvan naar het oordeel van het bestuur op adequate wijze gebruik is gemaakt, bedrijfsmatige schade aan gewassen, teelten of overige producten is opgetreden.

4. Gedurende de periode van 1 oktober tot en met 31 maart en in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe in de

periode van 1 oktober tot en met 30 april zijn geen maatregelen of inspanningen ter voorkoming of beperking van schade vereist op percelen welke door het provinciaal bestuur zijn aangewezen als foerageergebied voor kolganzen, grauwe ganzen of smienten.

5. Gedurende de periode van 1 oktober tot en met 31 maart en in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe in de periode van 1 oktober tot en met 30 april dienen

kolganzen, grauwe ganzen of smienten, op percelen met overjarig grasland, welke niet door het provinciaal bestuur als foerageergebied voor deze diersoorten zijn aangewezen:

a. Van zonsopkomst tot 12.00 ter voorkoming of beperking van schade door menselijke aanwezigheid te worden verjaagd en dient ter ondersteuning van deze verjaging een ontheffing als bedoeld in het derde lid, onder a, te worden aangevraagd.

b. Voor de periode na 12.00 uur tot zonsondergang dienen kolganzen, grauwe ganzen en smienten te worden verjaagd door menselijke aanwezigheid of het gebruik van één of meer handen of vogelafweerpistolen.

6. Voor gewassen, teelten of overige producten, welke door de plaats, het moment of de wijze van telen of houden bijzonder kwetsbaar zijn voor schade veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdeel a en b van de wet kan het bestuur een verhoogd eigen risico instellen.

Artikel 8

1. De hoogte van de tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2 wordt door het bestuur vastgesteld na kennisneming van het door de aanvrager ingezonden aanvraagformulier met bijlagen, het door de taxateur opgestelde taxatierapport eventueel voorzien van opmerkingen van de aanvrager en eventueel overige op de aanvraag betrekking hebbende stukken.

2. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2 wordt vermindert met 5% van de door de taxateur vastgestelde schade, met een minimum van € 250,00 per bedrijf per jaar.
3. In bijzondere gevallen kan het bestuur besluiten de tegemoetkoming eveneens te bepalen op 100% van de door de taxateur getaxeerde schade.
4. Tegemoetkomingen lager dan € 50,00 worden niet uitgekeerd.

§ 5 Gevallen waarin geen tegemoetkoming wordt verleend.

Artikel 9

1. Geen tegemoetkoming wordt verleend:
- a. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort, welke krachtens artikel 65 van de wet bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als diersoort welke in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanricht.
- b. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort, welke krachtens artikel 65 van de wet bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als diersoort welke in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanricht en voor het verjagen en doden van die schadeveroorzakende diersoort een vrijstelling geldt.
- c. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort, waarvoor het provinciaal bestuur krachtens artikel 67 van de wet personen of categorieën van personen heeft aangewezen om de stand van deze diersoorten te beperken.
- d. Voor schade veroorzaakt door wild waarop de jacht geopend is, tenzij naar het oordeel van het bestuur op adequate wijze van de jachtuitoefening gebruik is gemaakt en er desondanks bedrijfsmatige schade is opgetreden.
- e. Voor schade op percelen welke zijn gelegen binnen de

- bebouwde kom of binnen een straal van 500 meter van een vuilstortplaats, tenzij de schade wordt aangericht in de periode 1 oktober tot en met 31 maart (Groningen, Friesland en Drenthe in de periode 1 oktober tot en met 30 april) en deze percelen door het provinciaal bestuur zijn aangewezen als foerageergebied voor kolganzen, grauwe ganzen of smienten.
- f. Voor schade welke is aangericht aan materialen welke worden aangewend voor het (tijdelijk) afdekken van gewassen.
- g. Indien het risico van schade door een beschermde inheemse diersoort verzekeraar is bij ten minste twee in Nederland werkzame verzekeringsmaatschappijen.
- h. Indien schade is aangericht op gronden:
- I) waarvoor een pachtovereenkomst ingevolge artikel 7:388 BW (verpachting binnen reservaten) is afgesloten,
- II) waarvoor met een natuurterreinbeherende instantie een pachtovereenkomst is gesloten en de pacht prijs lager is dan € 150,00 per ha per jaar,
- III) welke in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn aangewezen als beschermd natuurmonument,
- IV) indien schade is aangericht op gronden welke feitelijk niet voor landbouwkundige doeleinden worden aangewend.
- i.) Indien schade is aangericht op gronden waarvoor een vergoeding is verleend voor het opvangen van ganzen of knobbelzwanen en de schade is aangericht door overige ganzen, zwanen, meerkoeten of eendensoorten.
- j.) Indien schade is aangericht op gronden waarvoor een vergoeding is verleend in het kader van (P)SN of (P)SAN voor botanisch beheer of botanisch randenbeheer.
- k.) Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort aan bedrijfsmatig geteelde gewassen of

- bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren in een stal.
- l.) Indien schade is aangericht aan gebouwen, installaties, bouwwerken, geoogste gewassen, opgeslagen of verpakte voedergewassen.
- m.) Indien schade is aangericht aan voertuigen, (lucht)vaartuigen of overige vervoermiddelen.
- n.) Indien, door handelingen of het nalaten daarvan door de aanvrager, de taxateur de schade niet meer kan taxeren.
2. In bijzondere gevallen kan het bestuur besluiten, in afwijking van hetgeen in dit artikel is bepaald, een tegemoetkoming te verlenen.

Deze regeling wordt aangehaald als Regeling vaststelling beleidsregels schadevergoeding Faunafonds.

Deze regeling wordt met toelichting in de Staatscourant geplaatst. Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 december 2007.

HET BESTUUR VAN HET FAUNAFONDS,

Dordrecht, 4 juni 2009,

*De voorzitter, J.S. Huys.
De secretaris, mr ing H. Revoort*

Toelichting

Algemeen

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet vervangt de Jachtwet, de Vogelwet, de Wet Bedreigde Uitheemse diersoorten en het op soortenbescherming gerichte deel van de Natuurbeschermingwet. In de wet worden regels gesteld met betrekking tot de bescherming van planten- en diersoorten en bevat de voorwaarden waaronder van de beschermingsregels kan worden afgeweken. Voorts worden in de wet belangrijke bevoegdheden gedecentraliseerd naar de provincies, wordt het beschermingsregime voor planten- en diersoorten uitgebreid en worden regels gesteld met betrekking tot de uitoefening van de jacht. De ethische erkenning van de waarden van het individuele dier wordt vorm gegeven door het opnemen van de intrinsieke waarde van het dier in de considerans van de wet.

Met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet zal een deel van het takenpakket van het Jachtfonds worden overgenomen door het Faunafonds. Het Faunafonds is bij de Flora- en faunawet ingesteld zelfstandig bestuursorgaan, dat onder meer tot taak heeft te beslissen op aanvragen voor tegemoetkomingen in door bij de Flora- en faunawet beschermde inheemse diersoorten aangerichte schade. Het Faunafonds volgt daarmee het Jachtfonds op. De provincies gezamenlijk zijn verantwoordelijk gesteld voor de bekostiging van door het Faunafonds te verlenen tegemoetkomingen in de schade. Het Ministerie van LNV levert een substantiële bijdrage aan het Faunafonds. Voor algemene informatie omtrent de gevolgen van de invoering van de Flora- en faunawet in het algemeen en het Faunafonds in het bijzonder wordt verwezen naar de website van het

Faunafonds;
www.faunafonds.nl.

In de Flora- en faunawet is onder meer bepaald dat een belanghebbende die schade ondervindt, aangericht door beschermde inheemse diersoorten, zich tot het Faunafonds kan wenden met een verzoek die schade te vergoeden. De Minister van LNV kan, in overeenstemming met de colleges van gedeputeerde staten van de provincies, regels stellen met inachtneming waarvan het Faunafonds op een aanvraag voor een tegemoetkoming dient te beslissen. Zowel de Staatssecretaris van LNV als de provincies hebben te kennen gegeven dergelijke regels voorsnog niet te zullen treffen. Daarom is het noodzakelijk dat het bestuur van het Faunafonds zelf beleidsregels bekendmaakt omtrent de wijze van indiening van het verzoek voor een tegemoetkoming alsmede de criteria waaraan een verzoek voor een tegemoetkoming wordt getoetst. In de Regeling vaststelling beleidsregels schadevergoeding Faunafonds zijn die regels door het bestuur van het Faunafonds krachtens 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht vastgesteld en worden deze door middel van publicatie in onder meer de Staatscourant bekendgemaakt. Aanknopingspunt voor het beleid van het Faunafonds is de overweging in de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer dat uitgangspunt van beleid ter zake van schadevergoedingen is dat de bescherming van have en goed tegen schade door dieren primair de verantwoordelijkheid is van de burger zelf. Daarbij is het nemen van maatregelen gericht op het voorkomen van schade een eerste aandachtspunt. Pas als dergelijke maatregelen tekort schieten, is schadebestrijding aan de orde. Wanneer schadebestrijding niet in enigerlei vorm is of kan worden toegestaan, zal in het kader van het Faunafonds

besloten kunnen worden over het eventueel toekennen van een schadevergoeding.

In mei 2005 heeft het bestuur de beleidsregels op enkele punten gewijzigd. De aanleiding voor de wijziging is enerzijds de totstandkoming van het Beleidskader Faunabeheer en anderzijds de aanbevelingen van de Commissie Huys.

Beleidskader
Faunabeheer: De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft nadat een aantal maatschappelijke organisaties hem daartoe heeft geadviseerd het Beleidskader Faunabeheer vastgesteld. Het Beleidskader voorziet erin dat in totaal 80.000 ha gronden worden aangewezen als foerageergebied voor overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten. De provincies zullen deze gebieden aanwijzen. In de aangewezen foerageergebieden zullen de ganzen en smienten ongestoord kunnen foerageren. Daarbuiten moeten grondgebruikers en jachthouders gezamenlijke acties ondernemen om met name de overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten naar de foerageergebieden te verjagen. Daarbij wordt uitgegaan van het lerend vermogen van de ganzen en smienten, dat wil zeggen dat als ganzen en smienten door verjaging en verontrusting bij hun foerageren worden verstoord zij na verloop van tijd vanzelf de foerageergebieden zullen opzoeken en daar in hoofdzaak zullen verblijven. Bedrijfsmatige schade aan gewassen, die worden geteeld op percelen binnen de foerageergebieden wordt volledig vergoed, ook als de schade wordt aangericht door dieren van soorten op de landelijke vrijstellingslijst staan. In de drie noordelijke provincies, Groningen, Friesland en Drenthe, is bekend dat overwinterende grauwe -, kol-, brandganzen en smienten ook na 1 april

nog in Nederland verblijven. In deze provincies zijn de foerageergebieden aangewezen tot 1 april, maar geldt in de periode 1 april tot en met 30 april voor deze diersoorten geen verjaag inspanning.

In het beleidskader is bepaald dat op percelen buiten foerageergebieden ganzen moeten worden verjaagd. Op ingezaaide graslanden, akkerbouwpercelen en percelen waarop vollegroendgroenten worden geteeld en die als kwetsbare gewassen worden aangemerkt en die zijn gelegen buiten de foerageergebieden, moeten grondgebruikers in voldoende aantallen visuele en akoestische afweermiddelen plaatsen om de ganzen en smienten van de percelen te weren. Voor blijvend grasland volstaat persoonlijke verjaging en het aanvragen en gebruik maken van de ontheffing. Bovendien moet, om voor een tegemoetkoming in de schade in aanmerking te komen, bij de provincie een ontheffing krachtens artikel 68 worden aangevraagd om overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten ter ondersteuning van de verjaging van zonsopkomst tot 12.00 uur met het geweer te doden. Op percelen met overjarig grasland en gelegen buiten de foerageergebieden moeten de overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten, om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen, ook worden verjaagd. Voor de periode na 12.00 uur kan worden volstaan met het door menselijke aanwezigheid en met behulp van één of meer honden of een vogelafweerpistool verjagen van de ganzen en smienten. Voor de periode van zonsopkomst tot 12.00 uur moet ter ondersteuning van de verjaging ook een ontheffing krachtens artikel 68 van de wet worden aangevraagd om enkele ganzen of smienten met het geweer te doden.

Aanbevelingen Commissie Huys: Teneinde te trachten een einde te maken aan de als maar stijgende uitgaven van het Faunafonds in de sfeer van de tegemoetkomingen in de schade door dieren behorende tot beschermde inheemse diersoorten heeft de Minister van LNV een commissie onder voorzitterschap van de heer J. S. Huys ingesteld met de opdracht aanbevelingen te doen die er toe zullen leiden dat het beroep op het Faunafonds zal afnemen. De Commissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan en de Minister heeft daarop het bestuur van het Faunafonds verzocht een deel van de aanbevelingen in de beleidsregels van het Faunafonds op te nemen.

In december 2005 is opnieuw besloten de beleidsregels te wijzigen. Aanleiding hiervoor is de aangenomen motie in de Tweede Kamer omtrent het eigen risico bij een verzoek om een tegemoetkoming. Naar aanleiding van deze motie heeft de Minister van LNV aan het Faunafonds gevraagd het eigen risico te stellen op 5% met een minimum van € 250,00 per bedrijf per jaar. Tevens is de beleidsregel omtrent de provinciale vrijstelling gelijkgesteld aan de landelijke vrijstelling en de aanwijzing. Indien er sprake is van een provinciale vrijstelling heeft een grondgebruiker voldoende middelen tot zijn beschikking om de schade te voorkomen en te beperken en komt een grondgebruiker niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. In bijzondere gevallen waarbij er sprake is van een geclausuleerde vrijstelling of indien gebleken is dat een grondgebruiker van alle toegestane middelen bijzonder veel gebruik heeft gemaakt kan alsnog een tegemoetkoming worden verleend. Tenslotte wordt toegevoegd dat schade aangericht door een beschermde inheemse diersoort in een stal of ander gebouw niet in aanmerking

komt voor een tegemoetkoming. Dieren in een stal of gebouw worden geacht voldoende beschermd te kunnen worden van een aanval van buiten. Deze wijzigingen zijn op 20 december 2005 in de staatscourant gepubliceerd en treden op 1 januari 2006 in werking.

Op 7 februari 2008 is besloten de beleidsregels aan te passen. Aanleiding is het overdragen van taken van Dienst Regelingen naar het Faunafonds. De intake van de verzoekschriften en de betalingen worden nu door het Faunafonds zelf verzorgd. Daarnaast is de Pachtwet geïncorporeerd in het Burgerlijk Wetboek en is de uitvoering van de SN en SAN overgegaan naar de provincies. Tenslotte zijn enkele kleine aanpassingen gedaan.

Op 5 april 2009 zijn de beleidsregels opnieuw gewijzigd. Aanleiding voor de wijzigingen waren ditmaal meerdere aanleidingen. Allereerst is het ingegeven door de gewijzigde inzichten met betrekking tot de inzet van preventieve middelen. Daarnaast noopten diverse rechterlijke uitspraken die betrekking hadden op de status van het Handboek Faunaschade tot een wijziging van de beleidsregels. Tenslotte heeft het bestuur van het Faunafonds besloten dat percelen die zich bevinden binnen de afpalingskring van een eendenkooi nu ook voor een tegemoetkoming in aanmerking kunnen komen.

Inzet preventieve middelen: Het bestuur onderkent enerzijds een deel van de kritiek van grondgebruikers tegen de inzet van preventieve middelen. Anderzijds is het Faunafonds van mening dat de verantwoordelijkheid voor voorkoming en beperking van faunaschade op de eerste plaats bij de grondgebruiker ligt en dat preventieve middelen – mits op de juiste wijze toegepast – wel degelijk in veel gevallen een bijdrage kunnen leveren aan het

voorkomen en beperken van faunaschade

Sommige gewassen zijn aantrekkelijker voor beschermde diersoorten dan andere gewassen. Dit maakt deze gewassen extra kwetsbaar voor faunaschade. Gelet hierop heeft het bestuur van het Faunafonds besloten dat slechts ten aanzien van de bescherming van kwetsbare gewassen de eis van inzet van preventieve middelen geldt. In zulke gevallen kan in redelijkheid meer inspanningen van de grondgebruiker worden gevergd om zijn kwetsbaar gewas te beschermen. Hij kan dit doen door naast verjaging met ondersteunend afschot zowel visuele als akoestische preventieve middelen in voldoende aantallen te plaatsen. Daarbij kan worden opgemerkt dat het bestuur heeft besloten dat ook het gebruik van het geweer kan worden aangemerkt als een akoestisch middel. Dat is overigens alleen het geval als er adequaat gebruik wordt gemaakt van de verleende ontheffing. Immers, pas als het geweer frequent wordt gebruikt, kan hiervan een voldoende akoestisch werend effect uitgaan. Voor gewassen die niet als kwetsbaar worden aangemerkt worden nu naast verjaging en afschot geen verdere maatregelen geëist.

Artikelsgewijze toelichting:

In de artikelen 2, 3 en 4 wordt de wijze van indiening van een verzoek voor een tegemoetkoming geregeld. Belangrijk daarbij is dat schade zo spoedig mogelijk (binnen 7 werkdagen) bij het Faunafonds wordt gemeld. Het Faunafonds is dan in de gelegenheid zijn consulent faunazaken of taxateur ter plaatse een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. De consulent faunazaken kan dan ook adviseren hoe verder gaande schade kan worden voorkomen of beperkt.

Artikel 5 regelt de wijze waarop de schade wordt vastgesteld. Het Faunafonds heeft taxatiebureaus aangewezen, wiens taxateurs de schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten, taxeren. Uitsluitend schadeverzoeken waarbij een door het Faunafonds aangewezen taxateur of de consulent faunazaken de schade heeft getaxeerd, worden door het bestuur in behandeling genomen. Hiervoor is gekozen omdat de taxaties moeten worden opgesteld met inachtneming van door het bestuur van het Faunafonds vastgestelde richtlijnen voor taxatie van faunaschade. De aangewezen taxatiebureaus hebben schriftelijk bevestigd dat zij overeenkomstig die richtlijnen zullen taxeren. De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achterlaten. Voorts is voorzien in een mogelijkheid dat de aanvrager zijn opmerkingen op de taxatie kan vermelden, dat de taxateur die opmerkingen van commentaar voorziet en dat de aanvrager kennis kan nemen van het commentaar van de taxateur.

In de artikelen 6 tot en met 8 is vastgelegd hoe het verzoek voor de tegemoetkoming wordt beoordeeld. Daarbij heeft het bestuur in de eerste plaats bepaald welke schade in aanmerking wordt genomen en dat uitsluitend personen die hun hoofdberoep in de land-, bosbouw of visserij hebben, voor een tegemoetkoming in aanmerking kunnen komen. Daartoe is besloten overwegende dat door het hoge beschermingsniveau van de wet bepaalde individuen in de samenleving schade lijden doordat bij de wet beschermde inheemse soorten schade toebrengen aan gewassen of bepaalde teelten. Als die personen voor wat betreft hun inkomen (mede) afhankelijk zijn van de opbrengsten van die gewassen of die teelten dan acht het bestuur het redelijk

dat die personen (gedeeltelijk) voor die schade worden gecompenseerd.

Voorts is van belang dat de grondgebruiker zelf al het mogelijke dat in redelijkheid van hem verwacht kan worden verlangd, heeft ondernomen om schade zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het bestuur heeft daartoe ter voorlichting van grondgebruikers het Handboek Faunaschade vastgesteld. In dat Handboek worden voor de verschillende schadeveroorzakende diersoorten per gewas mogelijkheden opgesomd die de grondgebruiker en soms zijn jachthouder kan treffen om de schade zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het bestuur zal niet verlangen dat de grondgebruiker alle in het Handboek opgesomde maatregelen zal hebben getroffen, alvorens hij voor een tegemoetkoming in aanmerking wordt gebracht. Wel meent het bestuur dat in redelijkheid van de grondgebruiker kan worden gevergd dat hij een aantal van de in het Handboek Faunaschade voor het betreffende gewas of teelt opgesomde maatregelen of andere effectieve maatregelen om schade te voorkomen of te beperken heeft getroffen. De maatregelen dienen gevarieerd te worden aangewend. De taxateur zal bij zijn taxatie de door de grondgebruiker aangewende maatregelen ter voorkoming of bestrijding van de schade in zijn taxatierapport vermelden. Teneinde innovatieve verjaagmaatregelen te stimuleren heeft het bestuur de mogelijkheid geopend ook niet in het Handboek vermelde verjaagmethoden toe te staan. Wel is het daarbij noodzakelijk dat de grondgebruiker, voordat hij het nieuwe middel gaat uittesten, de verwachte werking schriftelijk toelicht aan het bestuur. Eventueel kan de consulent faunazaken ter plaatse nader onderzoek instellen. Indien het bestuur van het Faunafonds de grondgebruiker toestemming

verleent het door hem voorgestelde middel te testen zal de faunabeheereenheid, in wiens werkgebied het schadeparcel is gelegen, van die toestemming in kennis worden gesteld.

In de Flora- en faunawet is de grondgebruiker degene die verantwoordelijk is voor het voorkomen en beperken van door beschermde inheemse diersoorten aangerichte schade, met uitzondering van schade veroorzaakt door de vijf bejaagbare soorten. Voor die bejaagbare soorten draagt de jachthouder mede een verantwoordelijkheid. Voor schadeveroorzakende diersoorten dient dan ook de grondgebruiker een ontheffing krachtens artikel 68 van de wet aanvragen ten behoeve van zijn jachthouder om die diersoorten te doden. Indien al een ontheffing op voorhand is verleend door de provincie aan de faunabeheereenheid, kan de grondgebruiker volstaan met het aanvragen van een machtiging aan de faunabeheereenheid. Het bestuur meent dat het aanvragen van een ontheffing krachtens artikel 68 ook één van de mogelijkheden is om (dreigende) belangrijke landbouwschade te voorkomen of te beperken. Met andere woorden als de grondgebruiker een dergelijke ontheffing of machtiging niet heeft aangevraagd dan zal in beginsel geen tegemoetkoming worden verleend. Het bestuur zal met gedeputeerde staten van provincies bezien of en zo ja in welke gevallen het aanvragen van een ontheffing krachtens artikel 68 van de Flora- en faunawet achterwege kan blijven, bijvoorbeeld indien kan worden aangetoond dat afschot van schadeveroorzakende diersoorten nauwelijks of geen effect sorteert op het voorkomen of beperken van de schade door die diersoort.

Wordt een ontheffing verleend dan zal ook de schade die gedurende de behandelingsperiode van de

ontheffingsaanvraag, welke ondanks de inspanningen van de grondgebruiker nog is ontstaan, bij de taxatie van de omvang van de schade worden betrokken. Als gedeputeerde staten van de provincie op inhoudelijke gronden een ontheffing weigert, acht het bestuur een tegemoetkoming in de schade op zijn plaats.

Het Faunafonds kan uitsluitend voor bedrijfsmatige schade aan gewassen, teelten of overige producten een tegemoetkoming verlenen. Voor teelten, die vanwege de plaats waar de teelt geschiedt, het moment van telen of de wijze van telen een extra risico op schade in zich hebben, kan het bestuur een verhoogd ondernemersrisico instellen. Geen vergoeding wordt verleend voor structuurschade aan gronden, doordat beschermde inheemse diersoorten die gronden hebben betreden.

Het eigen risico is gesteld op 5% van de geleden schade met een minimum van €250,00 per bedrijf per jaar. Dit betekent dat eerst een eigen risico van € 250,00 berekend wordt over het totale aantal aanvragen van een grondgebruiker, tot een bedrag van € 5.000,00 is getaxeerd. Boven dit bedrag zal 5% van het getaxeerde als eigen risico berekend worden. Om de administratieve lasten te beperken worden tegemoetkomingen die lager zijn dan € 50,00 niet uitgekeerd. Voor diersoorten welke op geen enkele wijze mogen worden ver- of bejaagd kan het bestuur besluiten de schade volledig te vergoeden.

In artikel 9 is vastgesteld voor welke gevallen het Faunafonds geen tegemoetkoming verleent. Deze gevallen sluiten aan bij de voorzieningen die de wet biedt om schade te voorkomen of te beperken. Zo is onder meer bepaald dat voor schade aangericht door diersoorten die in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade

veroorzaken geen tegemoetkoming wordt verleend. Reden hiervoor is dat er het gehele jaar voor zowel grondgebruiker als jachthouder voldoende mogelijkheden bestaan schade aan de landbouw door die diersoorten te voorkomen dan wel te beperken. Het Faunafonds sluit hiermee aan bij het beleid van het Jachtfonds voor zogenoemde artikel 8, eerste lid, Jachtwet diersoorten.

Schade veroorzaakt door diersoorten op percelen die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of op percelen, of binnen een straal van 500 meter afstand van een vuilstortplaats, komen evenmin voor een tegemoetkoming in aanmerking. Het bestuur meent dat in dergelijke gevallen de grondgebruiker kan voorzien dat bepaalde maatregelen om schade te voorkomen of te beperken niet mogen worden aangewend. Immers is te voorzien dat die diersoorten schade aan zijn gewas kunnen aanrichten, dan wel dat een derde (de eigenaar van de vuilstortplaats) voor de schade aangesproken kan worden.

Evenmin wordt schade vergoed aan materialen welke worden gebruikt om gewassen af te dekken om daarmee een vroegere en naar verwachting hogere opbrengst te krijgen. Het bestuur meent dat het risico van die schade voor rekening van de grondgebruiker dient te blijven en dat eventuele schade geachte dient te worden te zijn gecompenseerd door een hogere opbrengst voor het betreffende gewas. Wordt die hogere opbrengst niet gerealiseerd dan is dat ondernemersrisico. Schade welke in redelijkheid verzekeraar is bij minimaal twee in Nederland werkzame verzekeringsmaatschappijen komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Het bestuur meent voorts dat schade aangericht op gronden die verpacht zijn in

een reservaat of een vergelijkbare pachtovereenkomst met een natuurterreinbeherende instantie tegen een naar verhouding zeer lage pachtprijs is afgesloten of waarvan het feitelijk gebruik niet agrarisch is, of gronden die in het kader van de Natuurbeschermingswet als beschermd natuurmonument zijn aangewezen niet voor vergoeding in aanmerking dienen te komen. Reden hiervoor is dat op die gronden geen sprake is van normale agrarische productie en dat de kans op schade door beschermde inheemse diersoorten op die gronden voorzienbaar is, dan wel dat de grondgebruiker zelf zich bij overeenkomst heeft verbonden bepaalde schadebestrijdingsmaatregelen niet toe te passen. Het bestuur acht het redelijk dat de schade in dergelijke gevallen tot het ondernemersrisico behoort en dat de grondgebruiker daarvoor niet wordt gecompenseerd. Dit geldt ook indien de gronden zijn aangewezen als beschermd natuurmonument. Indien op andere wijze

(gedoogovereenkomst) is voorzien in een vergoeding van het opvangen van bepaalde diersoorten wordt geen tegemoetkoming verstrekt voor diersoorten die nauw verwant zijn aan de soort(en) waarvoor een opvangovereenkomst is afgesloten.

Voor schade op gronden met een pakket voor botanisch beheer of botanisch randenbeheer worden geen tegemoetkoming verstrekt. Door het vershralen van van de grond is er nauwelijks sprake van foerageermogelijkheden voor beschermde inheemse diersoorten en leveren deze gronden geen of een lagere productie voor het agrarische bedrijf.

Ook wordt geen tegemoetkoming verleend op percelen die niet voor landbouwkundige doeleinden worden aangewend en voor schade aan gebouwen, installaties en voertuigen etc. Met deze bepalingen wordt bewerkstelligd dat schade aan golfvelden, sportvelden, aanrijdingen of aanvaringen met beschermde diersoorten niet door het Faunafonds worden vergoed. Schade van

beschermde inheemse diersoorten aan dieren in een stal komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Alvorens een dier de stal of het gebouw bereikt kunnen er voldoende barrières opgeworpen worden om de schade te voorkomen. Bovendien zijn stallen en andere bouwwerken af te sluiten en is het voor rekening van een grondgebruiker indien dit niet goed gebeurt.

Tenslotte is bepaald dat indien de aanvrager handelingen verricht of nalaat handelingen te verrichten waardoor de taxateur niet (meer) in staat is de omvang van de schade te taxeren, de aanvrager zijn aanspraak op een tegemoetkoming verliest. Indien in bijzondere gevallen de bepalingen van dit artikel, naar het oordeel van het bestuur, daartoe aanleiding geven, kan het bestuur besluiten toch een tegemoetkoming te verlenen.

*Dordrecht, 4 juni 2009
Het bestuur van het
Faunafonds,
de voorzitter, J.S. Huys,
de secretaris, H. Revoort.*